

Araştırma Makalesi

Künye: Tunç Çağlayan, A. & Genç,S. & Genç,E.S.(2020). Fitness merkezlerinde spor yapan kadın ve erkeklerin adalet duyarlılık düzeylerinin incelenmesi, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 22(4).

FİTNESS MERKEZLERİNDE SPOR YAPAN KADIN VE ERKEKLERİN ADALETE DUYARLILIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Aygül ÇAĞLAYAN TUNÇ¹, Savaş GENÇ², Ezgi Selin GENÇ³

ÖZ

Spor yapan kadın ve erkeklerin adalet duygularının birbirinden farklı olup olmadığı merak edilen konular arasındadır. Bu çalışmanın amacı, fitness merkezlerinde spor yapan kadın ve erkeklerin adalet duyarlılık düzeylerinin bağımsız değişkenlere göre incelenmesidir. Yöntem: Araştırma ilişkisel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Çalışmada araştırmacı tarafından, araştırmada etkili olduğu düşünülen bağımsız değişkenler (cinsiyet) katılımcılar hakkında bilgi toplamak amacıyla oluşturulan kişisel bilgi formu ve Adalet Duyarlılık Ölçeği Mağdur Formu kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen fitness merkezlerinde spor yapan 25- 35 yaş arası 286 kadın ve erkek oluşturmaktadır. Bulgular: Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine bakıldığında %25,4'ünün erkek %47,6'sının ise kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların adalet duyarlılık ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 34,02'dir. Katılımcıların cinsiyete göre adalet duyarlılık ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde, istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Kadınların adalet duyarlılık ölçeği puan ortalamaları erkeklerden yüksektir. Sonuç olarak, spor yapan kadınların adalet duyarlılık düzeyi erkeklerden yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fitness Merkezleri, Adalet Duyarlılık, Spor

INVESTIGATION OF THE SENSITIVITY TO JUSTICE LEVELS OF WOMEN AND MEN IN FITNESS CENTERS

ABSTRACT

Whether the feelings of justice of men and women engaged in sports are different from each other is among the questions. The aim of this study is to examine the sensitivity levels of women and men who do sports in fitness centers according to independent variables. Method: The research was designed according to the relational screening model. Personal information form and Justice Sensitivity Scale Victim Form were used by the researcher in order to gather information about the participants, independent variables (gender) considered to be effective in the study. The sample of the research; It consists of 286 men and women between the ages of 25-35 who exercise in fitness centers selected by simple random sampling method. Results: When the socio-demographic characteristics of the participants are examined, it is seen that 25.4% of them are men and 47.6% are women. The average score the participants got from the scale of sensitivity to justice is 34.02. When the scale of sensitivity to justice of the participants according to gender is examined, it is seen that there is a statistically significant difference. Women's sensitivity to justice scale mean scores are higher than men. As a result, the sensitivity level of women who do sports was found to be higher than men.

Keywords: Fitness Centers, Sensitivity to Justice, Sports

¹ İstanbul Aydın Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul.
0000-0003-1686-7509

² Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.
0000-0002-9240-7523

³ Muş Alparslan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muş.
0000-0002-9227-9226

GİRİŞ

Egzersiz, bireylerin sağlıklı ve verimli bir şekilde hayatını sürdürmesinde büyük önem taşımaktadır (Çolakoğlu ve Şenel, 2003). Egzersiz hem kadınlar hem de erkekler için değerli bir aktivitedir. Egzersiz yapan bireylerde; cinsiyet, yaş, boy ve kilo göz önünde bulundurularak sağlıklı bir şekilde planlamalar yapılır ve düzenli bir program eşliğinde uygulanırsa, bireylerin özgüveni, yeteneklerini hızlı bir şekilde anlayıp ortaya çıkarmaya yaramaktadır.

Egzersiz, kişilerin genel sağlığını ve refahını iyileştirmede yardımcı olur. Ayrıca bireylerin beden ve zihinlerini her zaman zinde tutar (Zırhlıoğlu, 2011). Kişiler egzersiz aracılığıyla vücut ağırlığını kontrol altında tutabilir ve becerilerini geliştirebilirler (Ocak ve Tortop, 2013).

Adalet kavramı insanların sadece yaşamlarında bulunmamaktadır. Spor salonlarında, beden eğitimi derslerinde ve sporunda içinde bulunduğu birçok ortamda ortaya çıkmaktadır. Cinsiyet gözetmeksizin insanlar çevrelerde, spor salonlarında ve evlerinde egzersiz yapabilirler. Sporun insanları ve toplumları birleştirici bir misyonu da bulunmaktadır.

Arapça kökenli olan “adalet” kavramı denk, eş ve düşünce anlamına gelmektedir (Develioğlu, 2005, s. 8). Son zamanlarda, sosyal psikoloji alanında çalışan bilim insanları reaksiyonel tepki kavramı üzerinde durmuşlar ve farklı karakteristik özelliğe sahip bireylerin birbirlerinden sadece karakteristik özellikleriyle farklılaşmaları değil aynı zamanda sevinme, belirsizlik, elde edilen kazanımlar veya adalet ve adaletsizliğe karşı bakış açıları ve yaklaşımları bakımından da farklılık olduğunu savunmaktadırlar (Çoklar,2014).

Spor, sadece bizim ülkemizde değil, bütün dünyada hızla yayılmış ve toplumda önemli bir yer almıştır (Yetim ve Şenel, 2001). Dolayısıyla insanların adaletle karşı bakış açılarını en ince ayrıntılarıyla birlikte ele almaları gerekmektedir. Kendi içlerinde adaletli olan bireyler hem kendi özünde hem de dışarıya dönük olarak adaletli olacaklardır (Jordan, Fink ve Pastore, 2002).

Bu çalışmanın amacı, fitness merkezlerinde spor yapan kadın ve erkeklerin adaletle duyarlılık düzeylerini incelemektir. Araştırmanın sporda psikososyal alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma ilişkisel tarama modeline göre tasarlanmıştır. Bu modelde, değişkenlerdeki eşzamanlı değişimin varlığını ya da düzeyini belirlemek amaç edinilir. İlişkisel tarama modeli; iki ya da daha çok değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını veya değişimin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Cohen, 2007; Karasar, 2012).

Çalışma Grubu: Araştırmanın örneklemini; basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen fitness merkezlerinde spor yapan 25-35 yaş arası 286 kadın ve erkek oluşturmaktadır.

Veri Toplama Süreci: Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından, araştırmada etkili olduğu düşünülen bağımsız değişkenler (cinsiyet) katılımcılar hakkında bilgi toplamak amacıyla oluşturulmuştur.

Adalete Duyarlılık Ölçeği Mağdur Formu

Adalete Duyarlılık Ölçeği (Schmitt ve ark., 2005) "mağdur", "gözlemci" ve "suçlu" (victim, observer, perpetrator) olmak üzere üç farklı forma sahip olup, çalışmada "Mağdur" formu kullanılmıştır. Adalete Duyarlılık Ölçeği Mağdur Formu 6 dereceli Likert tipi bir ölçektir (0=Kesinlikle katılmıyorum; 5=Tamamen katılıyorum) ve 10 maddeden oluşmaktadır. Türkçe'ye uyarlaması ön çalışma kapsamında gerçekleştirilmiş olan ölçeğin iç tutarlılık katsayısının. 82, iki yarım güvenilirlik çözümlemesine göre Guttman Split-half katsayısının ise. 76 olduğu bulunmuştur. Madde toplam puanlarının ise. 34 ile. 59 arasında olduğu görülmüş, ayrıca açıklayıcı faktör çözümlemesi ve doğrulayıcı faktör çözümlemesi ile ölçeğin tek faktörlü yapısı desteklenmiştir (Çoklar 2014). Bu çalışmada adalete duyarlılık ölçeği mağdur formunun Cronbach alfa değeri 0,88 bulunmuştur.

Analiz

Veriler bilgisayar ortamında analizi SPSS programıyla yapılmış, öncelikle kullanılacak testlerin türü ile ilgili normal dağılım değerleri analiz edilmiştir. Skewness ve kurtosis değerlerinin normal dağılımı gösterdiği tespit edilmiş ve ikili karşılaştırmalarda bağımsız örneklem t testi, kullanılmıştır. Tüm testler için anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

	n	%
Cinsiyet		
Kadın	136	47,6
Erkek	150	52,4
Toplam	286	100

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine bakıldığında %25,4'ünün erkek %47,6'sının ise kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların Adalete Duyarlılık Ölçeği Puan Ortalamaları

	$\bar{X}$	ss
Adalete duyarlılık	34,02	10,27

Katılımcıların adalete duyarlılık ölçeğinden aldıkları puan ortalaması 34,02'dir.

Tablo 3. Cinsiyete Göre Adalete Duyarlılık Ölçeği Puan Ortalamaları

	Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	t	p
Adalete duyarlılık	Kadın	136	36,00	8,29	3,156	0,002
	Erkek	150	32,22	11,52		

Katılımcıların cinsiyete göre adalete duyarlılık ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Kadınların adalete duyarlılık ölçeği puan ortalamaları erkeklerden yüksektir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde elde edilen bulgular literatür eşliğinde tartışılmıştır.

Katılımcıların cinsiyete göre adalete duyarlılık ölçeği puan ortalamalarına bakıldığında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmektedir. Kadınların adalete duyarlılık ölçeği puan ortalamaları erkeklerden yüksektir.

Çolaklar (2014) Kişilik özellikleri ile bağışlama eğilimi arasındaki ilişkinin intikam güdüsü ve adalete duyarlılık temelinde incelenmesini amaçladığı çalışmada cinsiyet değişkenleri arasında incelemeler yapmıştır ve bu incelemeler sonucunda değişkenler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir.

Wijn ve Van Den Bos (2010) yılında yapmış oldukları çalışmada cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar incelendiğinde bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Bunun sonucunun ise; katılımcıların şehirdeki

yaşam standartları, kültürleri ve gittikleri fitness merkezlerindeki kullanım alanlarının kısıtlılığı veya kısıtlı olmamasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Yine Schmitt ve ark. (2010) yılında yaptıkları çalışmada kadın ve erkek katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek için yaptıkları analizlerde kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre adalete duyarlılık düzeylerinin yüksek olduğunu saptamışlardır. Bu çalışma incelendiğinde; bizim çalışmamızla paralellik göstermektedir. Bunun sonucunda ise, toplumsal olarak kadın ve erkek ayrımının artık sadece ülke olarak değil dünya olarak aşıldığı bu dönemde, katılımcıların kültürel değerlerinin farklılığı, yaşama olan bakış açıları ve yaşamsal manevi değerleri olarak düşünülmektedir.

Ayrıca literatür incelendiğinde adalete duyarlılık ile ilgili yapılan çalışmaların az olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak; fitness merkezlerine spor yapmak için giden kadın ve erkeklerin adalete duyarlılık düzeyleri birbirinden farklıdır. Spor yapan kadınların adalete duyarlılık seviyesi erkeklerden yüksek olduğu görülmüştür.

KAYNAKLAR

1. **Cohen, L., Manion, L., Morrison, K.** (2007). Research methods in education (6th Edition). New York: Routledge , 21-27.
2. **Çoklar, I.** (2014). Kişilik Özellikleri ile Bağışlama Eğilimi Arasındaki İlişkinin İntikam Güdüsü ve Adalete Duyarlılık Temelinde İncelenmesi. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
3. **Çolakoğlu F., Şenel, Ö.** (2003). Sekiz Haftalık Aerobik Egzersiz Programının Sedanter Orta Yaşlı Bayanların Vücut Kompozisyonu ve Kan Lipidleri Üzerindeki Etkileri. Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 1(1), 56-61.
4. **Devellioğlu, F.** (2005). Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lügat. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.
5. **Jordan, j. S., Fink, j. S. And Pastore, D. L,** (2020). “Determining the Dimensionality of the OJI in a Sport Setting”. Spor management / measurement / sociocultural aspects of physical activity posters,
6. **Karasar, N.** (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayınları, 4-21.
7. **Ocak Y., Tortop, Y. Ş. (2013).** Kadınlarda Halk Oyunları Çalışmalarının Bazı Fiziksel Uygunluk Parametreleri Üzerine Etkisinin İncelenmesi. Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 4(1).
8. **Schmitt, M., Gollwitzer, M., Maes, J. ve Arbach, D. (2005). Justice Sensitivity: Assessment and Location in the Personality Space. European Journal of Psychological Assessment, 21(3), 202.**
9. Yetim, A., Şenel, Ö. (2001). Türkiye de spor yöneticisi yetiştirme faaliyetlerinin görünümü. Milli eğitim dergisi, sayı:150.
10. **Zırhhoğlu G.** (2011). Egzersiz Bağımlılığının Egzersiz Davranış Parametrelerine Göre İncelenmesi. J New World Sci Acad. 6(4): 214-215.
11. **Wijn, R. ve van den Bos, K.** (2010). On the social-communicative function of justice: The influence of communication goals and personal involvement on the use of justice assertions. Personality and Social Psychology Bulletin, 36(2), 161-172.